

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Milana Podhrázkého a Lukáše Hloucha v právní věci žalobce: **T. B.**, zastoupený JUDr. Josefem Čejkou, advokátem se sídlem nám. 3. května 1606, Otrokovice, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2021, čj. 5867-3/2021-900000-314, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 12. 2021, čj. 31 Af 27/2021-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce JUDr. Josefa Čejky, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 9. 12. 2019 provedl Celní úřad pro Zlínský kraj (dále „správce daně“) u žalobce místní šetření za účelem prověření podezření z nedovolené výroby lihu. Zároveň rozhodl o zajištění vybraných výrobků označených jako „čirá bezbarvá tekutina s lihovým aroma ovocného destilátu“ (kterou žalobce označil za slivovici) v celkovém množství 58 l včetně jejich skleněných obalů (viz řízení o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 7 Afs 42/2022). Dále žalobce vyzval k podání řádného daňového přiznání ke spotřební dani z lihu za zdaňovací období prosinec 2019. Následně žalobci vyměřil spotřební daň z lihu za toto zdaňovací období ve výši 8 550 Kč (viz řízení o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 8 Afs 28/2022).

[2] Žalobce řádné daňové přiznání nepodal a správce daně mu proto rozhodnutím z 20. 7. 2020, čj. 52686/2020-640000-31, uložil podle § 250 odst. 1 a 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, pokutu ve výši 500 Kč (dále „platební výměr na pokutu“). Žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutím změnil platební výměr na pokutu pouze ohledně výpočtu pokuty, avšak její výše i ostatní části výroku zůstaly nezměněny.

[3] Krajský soud v Brně výše uvedeným rozsudkem žalobu žalobce zamítl. Předně uvedl, že žalobce k samotnému naplnění zákonných podmínek pro uložení pokuty v žalobě nic neuvedl. Jeho argumentace se minula s podstatou projednávané věci. Nad rámec tohoto závěru se krajský soud vyjádřil k námitce týkající se místního šetření, a to tak, že podle protokolu o místním šetření žalobce s jeho provedením souhlasil. Tím byl naplněn ústavní důvod pro vstup do obydlí ve smyslu čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“). Dále doplnil, že i kdyby žalobce s provedením místního šetření nesouhlasil, byl by v daném případě naplněn důvod podle čl. 12 odst. 3 Listiny. Pěstitelské pálení by bylo možno podřadit pod „jinou hospodářskou činnost“ ve smyslu uvedeného ustanovení, přičemž správce daně disponoval podezřením o provádění této činnosti žalobcem a kontrola plnění povinností dle zákona o spotřebních daních včetně případné kontroly nelegálního pěstitelského pálení je výkonem úkolů veřejné správy. K námitce nevyslechnutí navrhaných svědků krajský soud poukázal na to, že žalobce v průběhu řízení provedení svědeckých výpovědí nenavrhoval, dokládá toliko čestná prohlášení tří osob, jimiž chtěl prokázat své tvrzení o darování zajištěných alkoholických výrobků (58 l slivovice).

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a replika žalobce

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Namítl, že správce daně nebral v potaz jeho argumentaci, že slivovici skladuje dlouhodobě, avšak nepálí, neboť ji má částečně po svých rodičích či ji dostává od svých známých a kamarádů. Stejně tak správce daně ignoroval čestná prohlášení osob, jež stěžovateli slivovici darovaly, neboť si prý ověřil, že tyto osoby v rozhodné době nepálili. Podle stěžovatele jde však o informace zavádějící, protože pan S. i pan K. v roce 2018 pálili v pálenici v Kelníkách a ve Žlutavě, kde byli roky vedeni jako stálí zákazníci. Ačkoli stěžovatel navrhl jejich výslech, správce daně je nevyslechl, neboť je považoval za nevěrohodné.

[6] Dále stěžovatel namítl, že správce daně u něj doma neprovedl místní šetření, nýbrž domovní prohlídku, k níž si však nepřizval úředně pověřenou osobu ani nezávislou osobu. Stěžovatel od začátku namítal, že správce daně postupoval nezákonně a porušil jeho domovní svobodu i právo na obydlí, v důsledku čehož je veškerý následný postup také nezákonný. Podle stěžovatele tak měly správní orgány řízení zastavit a vrátit mu zabavené věci.

[7] Podle žalovaného kasační stížnost pouze opakuje odvolací argumentaci ohledně samotného vyměření spotřební daně z lihu. Neobsahuje tak žádné námítky týkající se vyměření pokuty za opožděné tvrzení daně, ani důvody, v čem stěžovatel spatřuje nesprávnost rozsudku krajského soudu. Vůbec tak nereaguje nejen na důvody rozhodnutí žalovaného, ale dokonce ani na rozhodovací důvody napadeného rozsudku stran ústavnosti a zákonnosti provedeného místního šetření. Kasační argumentaci směřuje toliko do postupu správce daně, nikoli žalovaného či krajského soudu. Stěžovatel se stal plátcem spotřební daně z lihu z důvodu jeho skladování, nikoli obchodování s ním. Výslech svědků stěžovatel nenavrhl, přestože byl řádně vyzván k uplatnění svých práv v řízení. Při provádění místního šetření není přítomnost nezávislé osoby nezbytná. Žalovaný považuje tvrzení stěžovatele

pokračování

dokládané čestnými prohlášeními za účelové, zcela nevěrohodné a nezakládající se na pravdě, resp. neprokazující, že tyto lihoviny obdržel od označených osob darem či je jinak legálně nabyt. Podle žalovaného tak byly splněny zákonné podmínky pro uložení pokuty za nepodání daňového přiznání. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

[8] V replice stěžovatel, nad rámec opakování své kasační argumentace, pouze doplnil, že byl osobně v jím uvedených pálenicích, kde jsou záznamy majitelů pálenic o pálení výše uvedených osob. Tvrzení žalovaného je tak nepravdivé.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek je nepřijatelná.

[10] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. *není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.*

[11] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byly kasační námitky způsobilé k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského (městského) soudu. Stěžovatel je tedy povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí soudu (srov. např. rozsudky NSS z 15. 2. 2017, čj. 1 Azs 249/2016-38, bod 12, nebo z 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012-351, bod 140 a judikaturu tam citovanou). Z těchto důvodů kasační námitky, které v podstatě jen opakuji žalobní tvrzení a alespoň v minimální míře nereagují na argumentaci krajského (městského) soudu, nepředstavují důvody podle § 103 s. ř. s., a jsou proto nepřijatelné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. V takové situaci není namístě vyzývat stěžovatele k odstranění této vady postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s. (srov. usnesení NSS z 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, body 5, 12 a 13).

[12] Stěžejním rozhodovacím důvodem, na jehož základě krajský soud zamítl žalobu, je skutečnost, že stěžovatel k samotnému naplnění podmínek pro uložení pokuty podle § 250 odst. 1 a 4 daňového řádu nic neuvedl. Krajský soud konstatoval, že jeho žalobní argumentace se minula s podstatou projednávané věci (bod 11 napadeného rozsudku). Pouze nad rámec tohoto důvodu, jako *obiter dictum*, se v bodech 12 a 13 rozsudku krajský soud podrobněji zabýval zákonností provedeného místního šetření a stručně vyjádřil k nevyslechnutí svědků.

[13] Kasační argumentace, částečně opakující žalobní námitky, však opět směřuje do zákonnosti místního šetření, zpochybnění čestných prohlášení osob, jež měly stěžovateli slivovici darovat, a o nichž stěžovatel tvrdí, že je navrhl jako svědky, a do toho, že stěžovatel slivovici nikdy nepálil, pouze dlouhodobě skladoval. Stěžovatel ovšem neuvedl nic k tomu, proč právě tyto námitky jsou pro posouzení věci, jejímž předmětem bylo uložení pokuty za opožděné tvrzení daně (resp. nepodání daňového přiznání), podstatné.

[14] Stěžovatel tak kasační stížností nikterak nezpochybnil závěr krajského soudu o tom, že jeho žalobní argumentace se minula s předmětem nynějšího řízení (protože nikterak nebrojil proti závěru daňových orgánů o naplnění podmínek pro uložení pokuty za

nepodání daňového přiznání ke spotřební dani z lihu za zdaňovací období prosinec 2019). Jde proto o nepřijatelnou kasační stížnost ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se předně zcela míjí se stěžejním rozhodovacím důvodem krajského soudu. Námitkami, které míří toliko do důvodů vyslovených krajským soudem nad rámec (*obiter dictum*), také není namístě se v tomto řízení zabývat (srov. rozsudek NSS z 23. 1. 2023, čj. 8 Afs 192/2021-32, bod 31).

[15] Nadto, část kasačních námitek by byla nepřijatelná i proto, že je stěžovatel neuplatnil v žalobě, ač mu v tom nic nebránilo (nepřizvání úředně pověřené ani nezávislé osoby k místnímu šetření, a tvrzení, že správce daně u stěžovatele doma neprovedl místní šetření, nýbrž domovní prohlídku), případně jde o skutkovou novotu ve smyslu § 109 odst. 5 s. ř. s., k níž Nejvyšší správní soud nepřihlíží (tvrzení, že pan S. i pan K. v roce 2018 pálili v pálenici v Kelníkách a ve Žlutavě, což stěžovatel osobně ověřil).

[16] Je zjevné, že stěžovatel neuplatnil žádnou přípustnou námitku, a proto je kasační stížnost jako celek nepřijatelná.

[17] Není úlohou Nejvyššího správního soudu podrobit napadený rozsudek komplexnímu „testu“ a v návaznosti na zcela obecné námitky posuzovat, zda krajský soud dospěl ke správnému závěru. Stejně tak není Nejvyšší správní soud povinen ani oprávněn domýšlet za stěžovatele argumenty, na základě kterých by tomu tak mohlo být. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz rozsudek NSS z 3. 12. 2020, čj. 7 Afs 251/2020-29, bod 11 a tam citovaná judikatura). V dané věci tedy není prostor pro to, *»aby Nejvyšší správní soud „stručně a obecně“ přezkoumal závěry krajského soudu – tak někdy postupují krajské soudy ve vztahu ke správním rozhodnutím, mají-li projednat „neumělou“ laickou žalobu. K tomuto postupu vede krajské soudy snaha nepřipravit žalobce, kteří nemusí být zastoupeni advokátem, o přístup k soudu. V řízení o kasační stížnosti však není pro podobný postup prostor. V řízení, v němž musí za stěžovatele jednat advokát či jiný právní profesionál, je třeba vyžadovat tomu odpovídající úroveň právní argumentace... «* (viz usnesení NSS z 30. 6. 2020, čj. 2 Afs 115/2020-42, bod 16).

[18] Nejvyšší správní soud pak stěžovatele před posouzením kasační stížnosti nevyzýval k jejímu doplnění o další kasační námitky, neboť podaná kasační stížnost důvody obsahovala (byť šlo o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., resp. důvody neuplatněné v řízení před krajským soudem). Postup podle § 109 odst. 1 ve spojení s § 106 odst. 3 s. ř. s. je na místě jen v situaci, kdy kasační stížnost neobsahuje vůbec žádnou argumentaci (ani pokus o ni). Postup podle těchto ustanovení není určen k tomu, aby soud, který obdrží byť krátký, ale strukturovaný právní text, upozorňoval stěžovatele na potřebu či vhodnost doplnění jeho argumentace (obdobně viz usnesení čj. 2 Afs 115/2020-42, bod 19). To samozřejmě mohl stěžovatel učinit kdykoli v průběhu kasačního řízení, neboť stěžovatel, vůči němuž nebylo postupováno podle § 106 odst. 3 s. ř. s., může bez omezení jakoukoliv lhůtou rozhojnit důvody, pro které kasační stížnost podává [srov. náleží ÚS z 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05 (N 27/40 SbNU 219)].

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[19] Vzhledem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost jako celek není přípustná, a proto ji odmítl [§ 104 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[21] Byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek (§ 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Proto soud stěžovateli vrací soudní poplatek zaplacený za kasační stížnost ve lhůtě stanovené v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. června 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu